SUOMEN SUURLÄHETYSTÖ
MOSKOVA

Talousuutisia Moskovasta 10.–23.11.2011

- **Venäjä, Valko-Venäjä ja Kazakstan allekirjoittivat sopimuksen Euraasian talouskomissiosta**
- **Venäjän pitkäaikainen kasvuennuste on 3,6 % vuodessa (2012–2020)**
- **Venäjän WTO-jäsenyyden lyhytaikaisista vaikutuksista ollaan eri mieltä**
- **Venäjä kehittää uusiutuvan energian strategiaa**

Venäjän talouden kehitys ja ennuste:	**1–10/2011**	**1–10/2010**	**2011 ****	**2012 ****
BKT:n kasvu (vuosimuutos %)	**4,3 % ***	**3,9 %**	**4,0 %**	**3,1 %**
Reaalipalkan kasvu (muutos %)	**2,9 %**	**4,6 %**	**3,0 %**	**1,5 %**
Inflaatio (kuluttajahintojen muutos %)	**8,9 %**	**6,5 %**	**6,7 %**	**6,5 %**
Vähittäiskauppa (muutos %)	**6,5 %**	**6,1 %**	**6,4 %**	**5,3 %**
Teollisuustuotanto (muutos %)	**5,1 %**	**8,6 %**	**4,7 %**	**2,3 %**
Maataloustuotanto (muutos %)	**20 %**	**-12 %**		
Kiinteät investoinnit (muutos %)	**5,3 %**	**3,9 %**	**5,2 %**	**7,2 %**

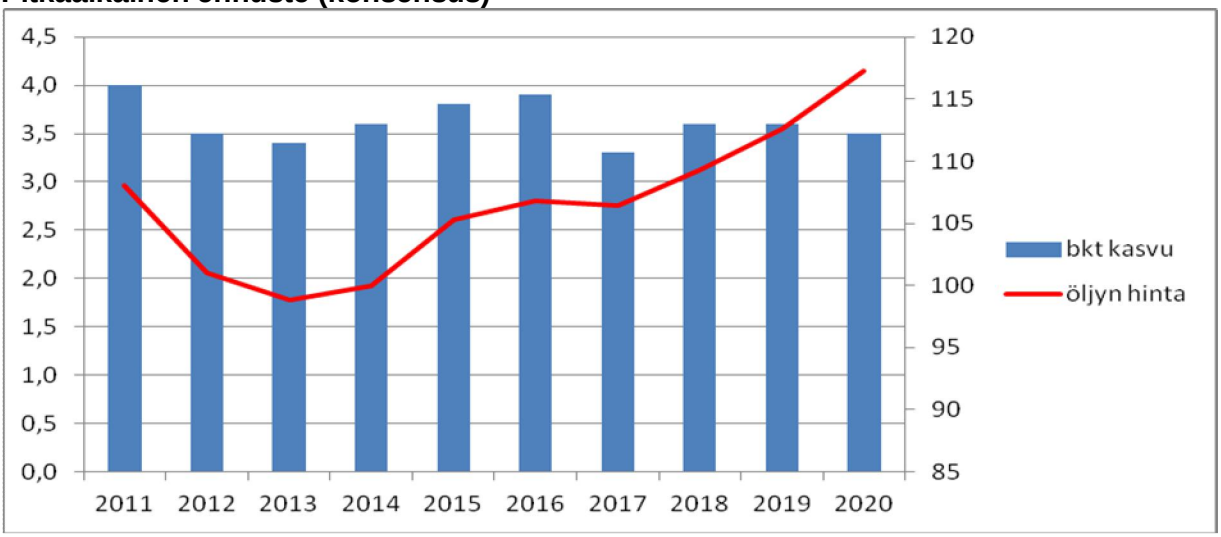
Lähde: Tilastokeskus ja talouskehitysministeriö
* Alustava arvio 10 kuukauden bkt kasvusta
** HSE:n ennuste (optimistinen skenaario)

	Vuoden alussa:	**Viimeisin:**
Ruplan kurssi vuoden alussa ja nyt:	**1.1.2011**	**23.11.2011**
Ruplan kurssi / EUR ja USD	**40,49 RUB**	**41,91 RUB/EUR**
Lähde: Venäjän keskuspankki	**30,35 RUB**	**31,06 RUB/USD**
Öljyn hinnan kehitys 2011:	**1.1.2011**	**23.11.2011**
Öljyn hinta, Brent USD /bll	**94,75 USD**	**107,86 USD/bll**
Öljyn hinta, Urals USD / bll	**91,35 USD**	**107,36 USD/bll**

Lähde: Interfax, Vedomosti

Venäjän talouskehitys

Pitkäaikainen ennuste (konsensus)

Lähde: Strategia 2020 työryhmän materiaalit

Strategia 2020 -työryhmä arvioi, että Venäjän pitkäaikainen talouskasvu on noin 3,6 %. Osana pääministeri *Putinin* tilaamaa *Strategia 2020* -raporttia työryhmän asiantuntijat ovat laatineet pitkäaikaisen kasvuennusteen, joka ulottuu vuoteen 2020. Konsensusennuste muodostuu 32:n eri tutkimusryhmän ennusteesta, ja sen perusteella bruttokansantuote kasvaa seuraavan vuosikymmenen aikana keskimäärin 3,6 % vuodessa. Ennusteen vaihteluväli on merkittävä; optimistisin ennuste on yli 5 %, pessimistisin alle 1 %. Ennusteessa öljyn keskihinta vaihtelee 100–120 dollarin välillä, mutta sen vaikutus bkt:seen pienenee.

Venäjän talouskasvu jatkui ripeänä lokakuussa. Erityisen hyvin on tänä vuonna kasvanut kotitalouksien kulutus, vähittäiskauppa kasvoi tammi-lokakuussa 6,5 %. Reaalipalkka kasvoi samanaikaisesti vain 3 %, joten osa kasvusta on luottojen kasvun ja säästötason pienentymisen vaikutusta. Myös investoinnit ovat syksyllä kasvaneet, kumulatiivisesti kasvu on noin 5 %. Syksyn talouskasvua on vauhdittanut myös maataloustuotannon elpyminen. Viime vuoden heikon sadon jälkeen maatalous on kasvanut peräti 20 %. Koko vuoden talouskasvu voi ylittää konsensusennusteen, joka on 4,0 %. Ensi vuoden näkymät ovat taas heikommat. Maailmantalouden kasvu hidastuu merkittävästi, ja se vaikuttaa myös Venäjän talouteen.

Venäläiset teollisuusyritykset ennustavat kasvun hidastuvan. Tilastokeskuksen marraskuisen yrityskyselyn mukaan tuotannon kasvu hidastuu seuraavalla puolivuotisjaksolla. Kyselyyn osallistui 4400 yritysjohtajaa eri teollisuuden aloilta eri puolilta Venäjää. Vain 25 % ennusti taloustilanteen paranevan seuraavan puolen vuoden aikana, suurin osa ennusti sen pysyvän samana tai heikkenevän. Kyselyn tulokset olivat kuitenkin optimistisemmat kuin syksyllä 2009. Yrityskyselyn mukaan kasvua hidastavat eniten heikko kysyntä ja epävarma taloudellinen tilanne. Entistä useampi yritysjohtaja piti ongelmina myös ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta ja korkeaa veroastetta.

Venäjän WTO-jäsenyyden lyhytaikaisista vaikutuksista ollaan eri mieltä. Maailmanpankki on arvioinut, että WTO-jäsenyydellä on positiivinen vaikutus Venäjän talouskasvuun. Arvion mukaan ulkomaisten investointien lisääntyminen, tuotannon tehostuminen ja palvelualojen kasvu voisivat kasvattaa bkt:ta yli kolme prosenttiyksikköä. Venäjän WTO-työryhmän johtaja *Maksim Medvedkov* on kuitenkin arvioinut, että jäsenyyden vaikutus Venäjän talouteen jää pieneksi. Lyhyellä tähtäimellä bkt voi hieman supistua, koska tuonnin odotetaan kasvavan vientiä nopeammin. Medvedkov on kuitenkin samaa mieltä maailmanpankin kanssa siitä, että pitkällä tähtäimellä WTO-jäsenyys tukee Venäjän taloudellista kasvua ja hallituksen tavoitetta modernisoida ja monipuolistaa taloutta.

Venäjä, Valko-Venäjä ja Kazakstan allekirjoittivat sopimuksen Euraasian talouskomission perustamisesta. Tulliliiton jäsenmaiden taloudellinen integraatio syvenee. Maiden presidentit sopivat 19.11. Moskovassa yhtenäisen talousalueen ja pitkällä tähtäimellä Euraasian liiton perustamisesta. Integraatio tapahtuu asteittain. Ensi vuonna kolmen maan välillä toteutuu tavaroiden, palvelujen, työvoiman ja pääoman vapaa liikkuminen. Vuoteen 2015 mennessä tavoitteena on luoda talousliitto, jolla olisi yhteinen valuutta, keskuspankki ja harmonisoitu verotus- ja rahoituspolitiikka. Euraasian liittoa tulee johtamaan Euraasian talouskomissio, jonka pitäisi alkaa toimia jo ensi vuonna. Toistaiseksi liiton muodostavat vain tulliliiton kolme jäsenmaata eli Venäjä, Valko-Venäjä ja Kazakstan, mutta suunnitelmissa on laajentaa Euraasian liitto kattamaan koko entisen Neuvostoliiton alue.

Investoinnit ja rahoitus

Ulkomaiset investoinnit lisääntyivät tammi-syyskuussa yli 40 %. Tilastokeskuksen mukaan ulkomaisten pääomasijoitusten arvo oli tammi-syyskuussa 12 miljardia dollaria. Edellisvuoden alhaiseen lähtötasoon verrattuna investoinnit kasvoivat yli 40 %:ia. Uusista sijoituksista noin kolmasosa oli raaka-aineteollisuuteen, neljäsosa jalostavaan teollisuuteen ja noin 15 % kiinteistöihin. Suurimmat sijoittajamaat olivat edellisvuoden tapaan Kypros ja Hollanti, joissa myös monilla venäläisillä konserneilla on pääkonttori. Seuraavaksi suurin sijoittaja oli Saksa. Hollannin osuus on tänä vuonna kasvanut ja kattoi tammi-syyskuun uusista pääomasijoituksista yli 30 %. Kyproksen osuus oli noin 17 % ja Saksan osuus 18 %. Kumulatiivisesti Kyproksen osuus on edelleen suurin, noin 37 % kaikista pitkäaikaisista sijoituksista, Hollannin osuus on noin 18 % ja Saksan osuus vajaat 9 %.

Valtionyhtiöiden yksityistämissuunnitelma viivästyy. Alkuperäisen Venäjän hallituksen hyväksymän aikataulun mukaan yli 1500 valtion- ja alueyhtiötä piti yksityistää vuosina 2011–2013. Heikon markkinatilanteen vuoksi yksityistämisprosessi viivästynee. Vielä kesällä presidentti Medvedev käski nopeuttaa suunnitelman toteuttamista. Varapääministeri *Setšin,* valtion rautatieyhtiön pääjohtaja *Jakunin* ja valtionpankki *Sberbankin* johtaja *Gref* pyysivät kuitenkin pääministeri Putinia siirtämään yksityistämistä, kunnes markkinatilanne paranee. Putin on *Vedomosti*-lehden mukaan hyväksynyt ehdotuksen. Uutta aikataulua ei kuitenkaan ole julkaistu.

Ulkomaiset lääketehtaat lokalisoivat osan tuotannostaan. Kuusi merkittävää kansainvälistä lääkevalmistajaa mm. *Nycomed (Takeda), Novartis, Novo Nordisk, Berlin-Chemie, AstraZeneca* ja *Teva* ovat ilmoittaneet viimeisten kahden vuoden aikana uusista tuotannollisista investoinneista. Lisäksi *Sanofi* osti viime vuonna venäläisen lääkevalmistajan *Bioton-Vostok*in. Tämän taustalla ovat toisaalta Venäjän kasvavat markkinat, toisaalta valtion rahoittamat lääkehankinnat. Valtion rahoituksen ehtona on, että lääkkeiden tulee olla kotimaassa valmistettuja. Venäjällä myydyistä lääkkeistä kotimaisen tuotannon osuus on arviolta vain 20 %, mutta Venäjä toivoo voivansa nostaa kotimaisen tuotannon osuuden 50 %:iin.

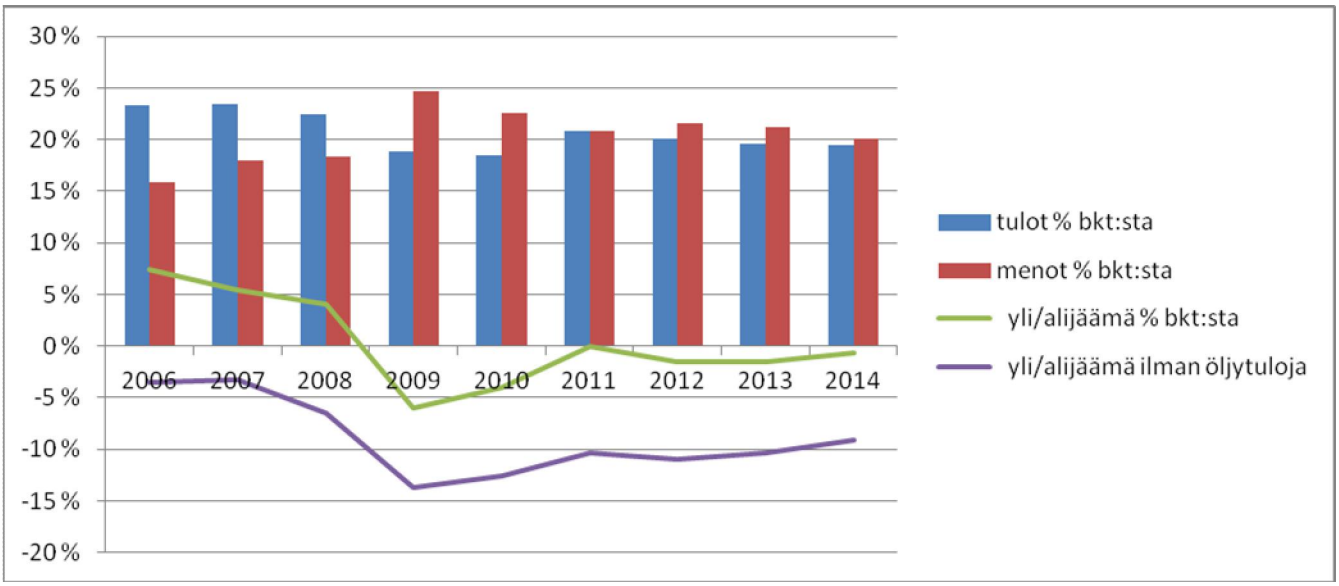
Pääoman vienti ylitti taas ennusteet. Pääoman nettovienti oli lokakuussa 14 miljardin dollaria ja ylitti keskuspankin ja markkinoiden odotukset. Pääoman koko nettovienti oli tammi-lokakuussa 64 miljardia dollaria. Vielä kesällä keskuspankki ennusti, että pääomavienti olisi tänä vuonna vain 36 miljardia dollaria, mutta syyskuussa pankki nosti ennustetta 70 miljardiin dollariin. Toteuma voi näillä näkymin ylittää nykyisenkin ennusteen. Vuonna 2008 Venäjältä vietiin pääomaa ulkomaille ennätysmäärä eli 134 miljardia dollaria, suurin osa vuoden lopulla. Vuonna 2009 nettovienti oli 56 miljardia ja 2010 34 miljardia dollaria.

Asuntolainojen määrä palaamassa kriisiä edeltävälle tasolle. Valtion asuntolainaviraston arvion mukaan uusia asuntolainoja myönnetään tänä vuonna noin 650 miljardin ruplan arvosta (noin 15 miljardia euroa). Tämä olisi yhtä paljon kuin vuonna 2008. Tammi-syyskuun aikana uusien lainojen summa oli 450 miljardia ruplaa, joka oli vain 8 % vähemmän kuin vuonna 2008. Asuntolainojen saatavuus on finanssikriisin jälkeen parantunut, ja keskimääräinen korko on hieman laskenut. Tänä vuonna keskimääräinen asuntolainan korko on noin 12 %. Yli 95 % kaikista uusista asuntolainoista on ruplamääräisiä. Rahoituksen parantuminen on myös kasvattanut asuntokauppaa. Kokonaisuutena asuntolainojen kanta on kuitenkin edelleen pieni, vain 3 % maan bkt:sta.

Julkinen sektori

Ensi vuoden budjetti hyväksyttiin. Venäjän duuma hyväksyi kolmannessa käsittelyssä ensi vuoden lopullisen budjetin ja samalla kolmevuotisen budjettisuunnitelman. Oppositiopuolueet äänestivät vastaan, koska heidän toiveitaan ei budjettivalmistelussa otettu huomioon. Duuman enemmistöpuolue Yhtenäinen Venäjä äänesti kuitenkin budjetin läpi. Ensi vuoden budjetissa puolustus- ja turvallisuusmenot lisääntyvät merkittävästi: armeijan palkat kolminkertaistuvat ja varustelumenot puolitoistakertaistuvat. Tämä tarkoittaa muiden menojen jäädyttämistä ja osittaista supistamista. Kokonaisuutena ensi vuoden menot nousevat nimellisesti 14 % ja reaalisesti 7,4 %. Tulojen ennustetaan nousevan vain inflaation verran. Suhteessa maan bkt:seen, budjetin tulot ovat ensi vuonna noin 20 %, menot 21,6 %. Budjetin alijäämä on vain 1,5 % bkt:sta, jos öljyn hinta pysyy noin 100 dollarin tasolla. Ilman öljytuloja alijäämä olisi ensi vuonna 11 %.

Venäjän federaation budjetin tulot ja menot (% bkt:sta)

***Transparency International* kritisoi Venäjän julkisen sektorin hankintalain uudistusta.** Venäjä käyttää vuosittain julkisiin hankintoihin noin 5 biljoonaa ruplaa (noin 120 miljardia euroa). Presidentti Medvedev on arvioinut, että noin 20 % (24 miljardia euroa vuodessa) on erilaisia lahjuksia. Yhtenä keinona vähentää korruptiota presidentti on esittänyt julkisen sektorin hankintalain uusimista. Talouskehitysministeriö julkisti marraskuussa lakiehdotuksen, jota on tarkoitus käsitellä duumassa vielä ennen vuoden loppua. Antimonopolivirasto on antanut omat vastaehdotuksensa. Transparency International -järjestön vaihtoehtoanalyysin mukaan kumpikaan ehdotus ei ratkaise korruptio-ongelmaa. Korruptio on liian syvällä järjestelmässä eikä sitä voida lainmuutoksella poistaa. Järjestön mielestä paras lääke olisi päätöksenteon läpinäkyvyyden lisääminen ja kansalaisjärjestöjen aktiivisempi osallistuminen.

Pääministeri Putin lupasi liike-elämän edustajille helpotusta verokuormaan. Vuosittaisella Moskovan verofoorumilla puhunut pääministeri totesi, että verotuksen tarkoitus ei ole olla liiketoiminnan esteenä, vaan oikealla verotuksella kannustetaan ja ohjataan liiketoiminnan kehitystä. Pääministerin mielestä verokuorman pitäisi olla tasapainossa ja verottajan toimintatapojen ja veropolitiikan linjausten selkeät sekä ennustettavat. Uusia veronalennuksia pääministeri ei luvannut, mutta mainitsi jo aikaisemmin luvatut innovaatiosektorin verohelpotukset. Virkaa tekevä finanssiministeri *Siluanov* totesi, että verokannat pysynevät seuraavina vuosina nykyisellä tasolla. Tuloverotukseen ei hänen mukaan ole tulossa muutoksia. Sosiaalivero (palkan sivukulu) muuttuu vuodenvaihteesta kuten jo aikaisemmin ilmoitettu (30 %) ja varallisuusvero (nykyinen omaisuusvero) tulee näillä näkymin voimaan vasta vuonna 2014.

Energia

Venäjä kehittää uusiutuvan energian strategiaa. Venäjän hallituksen on tarkoitus käsitellä uutta uusiutuvan energian kehitysohjelmaa joulukuussa. Venäjä ei ole aikaisemmin panostanut merkittävästi uusiutuvaan energiaan, mutta jos uusi strateginen suunnitelma hyväksytään, valtionyhtiöiden (erityisesti *Rostekhnologin, Rosatomin ja Rosnanon*) tulee jatkossa sijoittaa merkittävästi varoja uusiutuvan energian projekteihin. Valtion kehitysohjelman päätavoite on vaihtoehtoisen energiantuotannon osuuden kasvattaminen 4,5 %:iin energian kokonaistuotannosta vuoteen 2020 mennessä. Kansainvälisen valuuttarahaston arvion mukaan tämä vaatisi peräti 50 miljardin dollarin investoinnit. Strategian mukaan Venäjä tulee ensisijaisesti panostamaan tuuli- ja biovoiman kehittämiseen.

Kaasun valmistajat ja viejät – yhdistykää! Presidentti Medvedev piti avauspuheenvuoron kaasun viejämaiden järjestön (*GECF*) ensimmäisessä kansainvälisessä foorumissa Dohassa Qatarissa. Venäjä kehotti kaasun viejiä yhdistämään voimansa luomalla uusia yhteistyömuotoja erityisesti kaasun kuljetuksessa. GECF aloitti toimintansa virallisesti vuonna 2008. Sen jäsenmaat ovat Venäjän lisäksi Algeria, Bolivia, Venezuela, Egypti, Iran, Qatar, Libya, Nigeria, Uusi-Guinea, ja Trinidad ja Tobago. Tämänvuotisen foorumin yhteydessä jäseneksi liittyi Oman. Foorumin pääteemana oli kestävä kehitys. Jäsenet keskustelivat kaasumarkkinoiden kehityksestä, kaasun käyttömahdollisuuksista tulevaisuudessa ja Euroopan kolmannesta energiapaketista. Venäjä tarjoutui isännöimään ensi vuoden foorumin.

Venäjä ja Valko-Venäjä sopivat kaasun hinnoittelumallista. Pitkien neuvottelujen jälkeen pääministeri Putin vahvisti Valko-Venäjän kaasun hinnoittelumallin ensi vuodelle. Aikaisemmin kaasun hinta oli Valko-Venäjälle erityisen edullinen, mutta vuodesta 2007 Venäjä on asteittain nostanut Valko-Venäjän kaasun hintaa ja sitonut sen kehitys Euroopan markkinahintaan. Uuden sopimuksen mukaan Valko-Venäjä saa jälleen halvempaa kaasua, kun hinta sidotaan Venäjän kotimarkkinoiden hintaan. *Vedomosti*-lehden mukaan kaasun hinta sidotaan tietyn alueen hintatasoon eikä Venäjän keskihintaan. Sopuun hinnasta päästiin sen jälkeen kuin Valko-Venäjä suostui myymään kaasunkuljetusyhtiönsä *Beltransgaz*in loput osakkeet Venäjän *Gazprom*ille.

Kaasun hinnan liberalisointiaikataulu kotimarkkinoilla auki. Talouskehitysministeri *Nabiullina*n mukaan ero kaasun vientihinnassa ja kotimaan markkinoiden hinnassa säilyy myös tulevina vuosina merkittävänä. Vientihinnan ja kotimaan hinnan tasapainotusta valmistellaan, mutta toteutusaikataulu riippuu markkinoiden kehityksestä. Päätös siirtyä markkinahintaperusteiseen kotimaan hintamekanismiin (*net-back-parity* -menetelmän mukaan) tehtiin jo vuonna 2006. Myös sähkön kotitalouksien hintasääntelyn poistamisen aikataulu on vielä auki, totesi Nabiullina.

Öljyn tuotantomäärät viime vuoden tasolla. Raakaöljyn tuotanto oli tammi-syyskuussa 380 miljoonaa tonnia eli saman verran kuin edellisvuonna. Syyskuussa tuotanto laski hieman edellisestä kuukaudesta: keskimäärin tuotanto oli 9,8 miljoonaa barrelia päivässä, kun se edellisinä kuukausina oli yli 10 miljoonaa barrelia. Raakaöljystä vietiin 47 %, mikä oli 4 % viimevuotista vähemmän. Vastaavasti raakaöljystä jalostettiin vajaat 4 % enemmän. Jalostettujen tuotteiden vientitullit muuttuivat lokakuun alusta. Muutoksen jälkeen kevyiden öljytuotteiden vientitullit ovat 66 % raakaöljyn vientitullista. Tämän pitäisi kannustaa yhtiöitä jalostamaan tuotteita pitemmälle.

Itämeren toinen öljyputki valmistui. Itämeren toisen öljyputken rakennustyöt ovat valmistuneet, ja putki otetaan käyttöön 1. joulukuuta 2011. Ensimmäinen putki, joka tuo raakaöljyä Koiviston satamaan, valmistui 10 vuotta sitten 2001. Toinen putki johtaa Suomenlahden eteläpuoliseen Ust-Lugan satamaan.

Metsä- ja maatalous

Viipurin sellutehdas aikoo tuottaa miljoona tonnia pellettejä vuonna 2012. Tehtaan presidentti Aleksei Kazminin luottaa pellettien kysynnän kasvuun Euroopassa ja pitää pellettien tämänhetkistä hintaa aliarvostettuna. Sen vuoksi yhtiö ei solmi tällä hetkellä kuin 1,5 vuoden toimitussopimuksia, vaikka yhtiö saa paljon ehdotuksia jopa 10 vuoden sopimuksista. Pellettien tuotanto käynnistyi kesällä, jolloin tuotantovauhti oli 50 000 tonnia pellettejä vuodessa. Täyteen tuotantovahtiin on tarkoitus päästä vuoden loppuun mennessä.

Varapääministeri *Zubkov*: ”Kahden vuoden kuluttua Venäjä on omavarainen siipikarjanlihan suhteen.” Maidon, juuston ja rahkan suhteen omavaraisuusaste oli viime vuonna 78 %, kun sen elintarviketurvallisuusdoktriinin mukaan tulisi olla 95 %. Zubkovin mukaan sikataloutta uhkaavat sianlihan tuontitullin poistuminen Venäjän liittyessä WTO:hon ja afrikkalainen sikarutto. Zubkov avasi Pihkovan (Pskovin) alueella sikalan, jonka kapasiteetti on tällä hetkellä 480 000 sikaa ja tulevaisuudessa noin miljoonaa sikaa. Investoinnin arvo on noin 340 miljoonaa euroa.

Valtio lupaa tukea maatalouden kehittämiseen myös tulevina vuosina. Maataloudesta vastaavan varapääministeri *Zubkovin* mukaan valtio tukee edelleen venäläistä karjanjalostusta ja antaa korkotukea uusien yritysten perustamiseen ja toimivien uudistamiseen. Valtio on hänen mukaan myöntänyt ensi vuonna karjanjalostuksen tukemiseen 85 miljoonaa euroa ja investointilainojen korkotukeen 170 miljoonaa euroa. Valtio lupaa jatkaa myös vuonna 2009 alkanutta maataloustuottajille tarkoitettua poltto- ja voiteluaineiden hintatukea, joka laskee niiden hintaa jopa kolmanneksen markkinahintaan verrattuna. Vuosina 2008–2011 valtion budjetista on myönnetty maataloussektorin tukemiseen yli 15 miljardia euroa. Tämä ylittää puolitoistakertaisesti alkuperäisen suunnitelman. Venäjän mahdollisen WTO-jäsenyyden myötä suorien tukien katto tulee olemaan 9 miljardia dollaria vuodessa.

Afrikkalainen sikarutto leviää Etelä- ja Keski-Venäjällä – tautitapauksia myös Luoteis-Venäjällä. Tänä vuonna Venäjällä on rekisteröity 37 tautipesäkettä, eniten Krasnodarin alueella Etelä-Venäjällä (16), mutta myös Tverin alueella (6) sekä Luoteis-Venäjällä Arkangelin (2), Murmanskin (1) ja Tverin (1) alueilla. Useimmiten tautia on löydetty yksityisten pitämistä kotisikaloista, mutta Krasnodarin alueella sikojen joukkokuolemia on ollut myös suurissa teollisen mittakaavan sikaloissa. Maatalousministeri *Skrynnik* on vaatinut alueita laatimaan pikaisesti alueelliset ohjelmat sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi ja ohjaamaan maanviljelijöitä muuttamaan tuotantosuuntaa siankasvatuksesta muuhun karjatalouteen.

Liikenne ja autoteollisuus

Autokanta on kasvanut, teiden määrä ei. Autokanta on liikenneministeriön mukaan kasvanut 63 % vuodesta 2002 vuoteen 2010, mutta uusien teiden määrä on lisääntynyt vain 20 %. Tieverkoston ylläpitoon ja kehittämiseen tarvittaisiin ministeriön mukaan kaksi kertaa enemmän varoja kuin mitä siihen nyt on varattu. Pääministeri Putin on asettanut federaation tieverkoston kehitysohjelmassa tavoitteen kaksinkertaistaa uusien teiden rakentaminen seuraavien 10 vuoden aikana. Liikenneministeriön mukaan tämä vaatisi 1,5 biljoonaa ruplaa vuodessa (35 miljardia euroa). Ensi vuoden federaation budjettiin on varattu 385 miljardia ruplaa (9 miljardia euroa) ja erillisestä tierahastosta lisärahoitusta noin 400 miljardia

ruplaa (10 miljardia euroa). Liikenneministeriön mukaan tämä riittää vain olemassa olevien teiden kunnossapitoon, ei uusien teiden rakentamiseen.

2,5 miljoonaa uutta autoa tänä vuonna. Henkilöautojen myynti nousee Venäjällä *PWC:*n ennusteen mukaan tänä vuonna 2,5 miljoonaan autoon. Tammi-syyskuussa uusia autoja myytiin yli 1,8 miljoonaa kappaletta. Kotimainen tuotanto, mukaan luettuna sekä kotimaisten että ulkomaisten merkkien valmistus, oli tammi-syyskuussa 1,2 miljoonaa autoa*. Avtovazin* osuus oli kotimaassa tuotetuista autoista vajaa puolet. Toinen puoli oli Venäjällä koottuja kansainvälisiä merkkejä. Ulkomaiset valmistajat ovat siirtäneet osan tuotannostaan Venäjälle erityisesti sen jälkeen kun tuontitullia korotettiin 30 %:iin (2009) ja autojen kotimaisuusvaatimuksia tiukennettiin (2010–2011).

Autojen suojatullit säilyvät WTO-jäsenyyden jälkeen 7 vuoden ajan. Venäjä on neuvotellut osana WTO-jäsenyyden ehtoja erityispitkän siirtymäajan autoteollisuudelle. Tarkoituksena on suojata omaa autoteollisuutta ja varmistaa jo tehtyjen kansainvälisten valmistussopimusten toteutuminen. Henkilöautojen tuontitullit alenevat jäsenyyden toteutuessa ensin viidellä prosenttiyksiköllä (30 %:sta 25 %:iin) ja seuraavan kerran vasta neljän vuoden kuluttua, jolloin tulli alenee 2,5 % vuodessa kunnes se on 15 % viimeistään 7 vuotta Venäjän mahdollisen WTO-jäsenyyden jälkeen. Kotimaisen autotuotannon suojaaminen oli Venäjän WTO-jäsenyysneuvottelujen aikana eniten julkisuutta saanut kysymys.

***Renault-Nissan* -konserni nostaa omistusosuuttaan venäläisessä *Avtovaz*issa 50 %:iin?** Pitkään neuvottelujen kohteena ollut kysymys Rentault-Nissanin omistus Avtovazin tuotannosta on venäläislehden mukaan viittä vailla valmis. Renault-Nissan konserni aikoo lehden mukaan nostaa omistusosuuttaan 50 %:iin ja merkittävästi kasvattaa Renault ja Nissan -merkkisten autojen valmistusta Venäjällä. Kauppa toteutunee kuitenkin vasta ensi vuoden puolella, koska se vaatii usean sopimuksen toimeenpanoa ja antimonopolikomitean hyväksyntää.

Lentoliikenne ja avaruusteknologia

Lufthansa siirtyy osittain Moskovan Vnukovon lentoasemalle vuonna 2012. Lufthansa siirtää vuonna 2012 kaikki 12 viikoittaista Moskovan ja Berliinin välistä lentoaan Moskovan Domodedovon lentoasemalta Vnukovon lentoasemalle. Tämän lisäksi Vnukovolta alkaa kaksi uutta päivittäistä yhteyttä Frankfurtiin. Ensi vuoden kesäkuusta alkaen Vnukovolta operoidaan 26 Lufthansan 153 viikoittaisesta lentovuorosta Moskovaan. Siirtoa on perusteltu Vnukovon uudella terminaalilla sekä 15 minuuttia lyhemmällä lentoajalla. Perusteluissa mainittiin myös Moskovan ja Kalugan alueen läheisyys. Arvioissa siirron on epäilty johtuvan Domodedovon laadun heikkenemisestä, joka johtuisi sen kapasiteetin ylittävistä matkustajamääristä.

Venäjän Mars-luotain löytyi Euroopan avulla. Venäjän avaruushallinto totesi 22. marraskuuta, että Venäjän Mars-planeetan *Phobos*-kuuta tutkimaan matkalla ollut *Phobos-Grunt* -luotain olisi menetetty. Luotain laukaistiin maan kiertoradalle 9. marraskuuta, mutta sen planeettojen väliseen liikkumiseen tarvittavaa voimanlähdettä ei enää saatu aktivoitua. Euroopan avaruusjärjestö sai kuitenkin luotaimeen yhteyden ja arvioi, että sen vika on korjattavissa. Venäjälle tapaus on kuitenkin harmillinen takaisku. Kyseessä oli ensimmäinen pitkän matkan avaruusluotaimen laukaisu yli 15 vuoteen.

Sääntely

Duuma hyväksyi muutoksen strategista sektoria käsittelevään lakiin. Muutos korottaa ulkomaalaisten omistusoikeuden rajaa ns. strategisissa yhtiöissä nykyisestä 10 %:sta 25 %:iin. Jos ulkomaisen sijoittajan omistusosuus ylittää 25 %:ia, tarvitaan jatkossakin erillisen komission lupa. Tällä hetkellä luvat myöntää pääministeri Putinin johtama ulkomaisia sijoituksia valvova komissio.

Duuma hyväksyi sosiaaliveron muutoksen. Sosiaalivero (eli palkan sivukulut) alennetaan suunnitellusti ensi vuoden alusta nykyisestä 34 %:sta 30 %:iin. Muutos on kuitenkin voimassa vain vuodet 2012 ja 2013. Sen jälkeen palataan nykyiseen tilanteeseen, tai uusitaan laki. Yli 512 tuhannen ruplan vuosipalkasta maksetaan vuosina 2012 ja 2013 ylimääräinen 10 %, joka osittain korvaa yleisen verokannan alentamisen.

Koulutus- ja terveydenhuollon palvelut vapautuvat voittoverotuksesta. Laki koulutuksen ja terveydenhuollon vapauttamisesta voittoverosta hyväksyttiin jo aikaisemmin tänä vuonna. Lain toteutus jäi kuitenkin auki, koska jäi vahvistamatta, mitä palveluja verovapaus koskee. Tällä viikolla julkaistiin lista verovapaista palveluista. Verovapaus koskee sekä valtion- että yksityisiä yhtiöitä, jotka tarjoavat listalla määriteltyjä koulutus- tai terveydenhuollon palveluja. Yhteensä tällaisia palveja on yli 100.

Venäjällä perustetaan erillinen tuomioistuin käsittelemään immateriaalisia oikeuksia. Duuma hyväksyi uuden lain, jonka mukaan korkeimman hallinto-oikeuden yhteyteen perustetaan erillinen immateriaalioikeuksiin erikoistuva tuomioistuin. Riitojen ratkaisun lisäksi uusi tuomioistuin kehittäisi myös immateriaalioikeuksia koskevaa lainsäädäntöä antamalla voimassaoleviin lakeihin parannusehdotuksia. Uusi tuomioistuin aloittaisi toimintansa vuonna 2013.

Virkamiesten tulot ja varallisuustiedot julki. Presidentti *Medvedev* allekirjoitti lain, jonka mukaan federaation virkamiesten lisäksi myös aluehallinnon virkamiehet joutuvat julkistamaan tulo- ja varallisuustietonsa. Federaation tason virkamiehet ovat vuodesta 2009 joutuneet julkistamaan verotettavat tulonsa ja varallisuutensa. Läpinäkyvyyden lisääminen on osa presidentti Medvedevin korruptionvastaista ohjelmaa. Federaation virkamiesten tiedoissa on viime vuoden osalta havaittu epätarkkuuksia ja epäjohdonmukaisuutta. Näistä on raportoitu useampaan otteeseen sosiaalisessa mediassa. Nyt on myös virallisesti todettu, että tiedoissa on puutteita. Duuman vaalivalmistelujen yhteydessä ehdokkaiden tulot tarkastettiin ja niitä verrattiin aikaisemmin ilmoitettuihin. Tarkastajat havaitsivat merkittäviä eroja, joidenkin ehdokkaiden osalta yli miljoonan ruplan erot. Kokonaisuutenakin tulos oli heikko, vain kolmasosa täsmäsi siihen, mitä virkamiehet itse olivat ilmoittaneet. Varapääministeri *Setšin* on ehdottanut, että virkamiesten lisäksi myös valtionyhtiöiden johtajien ja hallituksen jäsenten pitäisi julkistaa tulo- ja varallisuustietonsa. Monilla on myös yksityistä liiketoimintaa, jossa heille syntyy merkittävää hyötyä asemasta valtionyhtiössä.

Ulkomaalaisten työlupakiintiö pysyy ennallaan. Ulkomaisille työntekijöille on vahvistettu ensi vuodeksi 1,7 miljoonaa työlupaa (1 745 584). Lupien määrä on sama kuin tänä vuonna. Niiden määrää ei ole ollut tarvetta nostaa enää sen jälkeen kun voimaan astui uusi laki korkeasti koulutettujen asiantuntijoiden työluvista, jotka jäävät kiintiön ulkopuolelle. Ulkomaalaisten osuus työvoimasta on edelleen suhteellisen pieni, migraatioviraston mukaan se on tänä vuonna noin 2,5 %.

Ulkomaalaisille työntekijöille pakkovenäjä? Duumaan on jätetty lakiehdotus, joka vaatisi ulkomaisten työntekijöiden venäjänkielen taidon varmistamista valtiollisella kielitestillä. Ehdotuksen mukaan kielitesti olisi pakollinen vain tietyillä sektoreilla, joilla venäjän taito on työtehtävien kannalta välttämätön. Näihin kuuluisivat julkiset virat, kunnallispalvelut mutta osittain myös kaupan palvelut (vähittäiskaupan alalla).

Modernisaatio

Tatarstanin hallinto käsittelee dokumentteja sähköisesti. Tatarstanissa on käytössä sähköinen työpöytä -järjestelmä, joka mahdollistaa paperittoman dokumenttien käsittelyn hallinnossa. Samalla hallinto pystyy myös seuraamaan dokumenttien käsittelyn vaihetta ja käsittelijää reaaliaikaisesti. Dokumenttien käsittely ja työstäminen on mahdollista myös mobiilipäätelaitteilla.

Korkeakouluhin energiatehokkuustietopisteet. Venäjän korkeakouluihin ja yliopistoihin tullaan perustamaan 56 energiatehokkuuden edistämiseen tähtäävää informaatio- ja demonstraatiopistettä. Tämä on osa Venäjän koulutusjärjestelmälle asetettua energiansäästötavoitetta, jonka mukaan kaikkien noin 100 000 koulutusyksikön on vähennettävä energiankulutustaan 15 % vuoteen 2015 mennessä.

Yleisvenäläinen näyttelykeskus (VVTs) modernisoidaan. Entinen Kansatalouden saavutusten näyttely (VDNH), joka nykyään toimii Yleisvenäläisen näyttelykeskuksena, aiotaan modernisoida vuoteen 2016 mennessä. Pahasti rapistumaan päässeelle alueelle on tarkoitus rakentaa mm. innovaatiokeskus, sisähuvipuisto, museoita ja luksushotelleja. VVTs:ää operoivasta yrityksestä 70 % omistaa federaation hallitus ja 30 % Moskovan kaupunki. Yrityksen johtoon on syyskuussa nimetty Aleksei Mikushko, joka aiemmin vastasi hotelli Ukrainan kunnostuksesta nykyiseksi Radisson Royaliksi. Modernisointihankkeen kokonaisinvestointi on 1,5 miljardia dollaria, josta 500 miljoonaa dollaria käytetään historiallisten paviljonkien korjaamiseen.